

Waarom denk je dat?

intuïtie

illusies

vooroordelen

Ton Mulder

Informatiebron: Kahneman Daniel
Ons feilbare denken
Amsterdam: Business Contact 2011

Illustraties: Ton Mulder

Inhoud

1 Vooroordelen	5
2 Waar ben je met je gedachten?	7
3 Klopt dat wel?	11
4 Intuïtie of controlerend denken	15
5 Snel en langzaam denken	17
6 Denkfouten door illusies en vooroordelen	19
1 Aandacht trekken	
2 Op het gevoel	
3 Schaarste illusie	
4 Emotionele waarde	
5 Al betaald	
6 Beleving prijsverhoging	
7 Contant of creditcard	
8 Korting of toeslag	
9 Vergelijkingspunt	
10 Minder is meer	
11 Voor- en achtergrondbeeld	
12 Formulering van kans	
13 Willekeurig of patroon	
14 Overlevings- of sterftkans	
15 Vergelijken	
16 Beoordelingen combineren	
17 De meeste invloed	
18 Dubbelzinnig	
19 Op het verkeerde been	

- 20 De eerste indruk
- 21 Uitstraling eigenschap
- 22 Eigenschappen en resultaten
- 23 Veronderstelde samenhang
- 24 Betrouwbaarheid
- 25 Gedetailleerde berichtgeving
- 26 Risico's beperken
- 27 Verleden en toekomst
- 28 Winnen of verliezen
- 29 Emotie bij verlies
- 30 Gewicht van emotie
- 31 Afkeer van verlies
- 32 Verlies vermijden

7 Misleiding of verleiding

63

1 Vooroordelen

Ik loop door de winkelstraat en voor mij lopen een man, modieus gekleed, overhemd korte mouw en naast hem een vrouw met hoofddoek en alles bedekkende kleding. Ik denk bij mezelf: Zou dat van haar man moeten dat ze zo is gekleed of is het haar eigen vrije keuze?

Ik sta bij de verkeerslichten te wachten en naast me stopt een Tesla. Achter het stuur zit een man met gouden sieraden en een donkere huidskleur. Meteen denk ik: komt hij daar wel eerlijk aan? Hoe komt zo iemand aan zoveel geld.

Ik sta bij de patatkraam en wacht tot ik aan de beurt ben. Voor me staat een dikke man die een flinke portie aanneemt. Wat gelijk in me opkomt is: Geen wonder dat die man zo dik is.

Ik ben op het station en wacht op mijn trein. Een eindje verderop zie ik twee jongens op de rug die een capuchon dragen, terwijl wat het weer betreft daarvoor geen aanleiding is. Zo te zien zijn ze met elkaar in gesprek. Ik vraag me bij mezelf af: Is dit wel zuivere koffie? Zouden ze zich met drugs bezig houden?

Als ik dit nog eens teruglees en erover nadenk waarom ik zo reageer schrik ik wel. Ik beoordeel mensen en situaties op grond van kenmerken die bij mij emoties oproepen, zonder eerst na te denken over wat er feitelijk aan de hand kan zijn. Het zijn mijn vooringenomenheden en vooroordelen. Ieder-

een heeft ermee te maken. Het hoort bij onze manier van denken. In de psychologie is er veel onderzoek naar gedaan.

De psycholoog en Nobelprijs winnaar, Daniel Kahneman heeft in zijn boek 'Ons feilbare denken' op een indrukwekkende manier kennis, inzichten en ervaring over de betekenis van vooringenomenheid besproken. Veel wat ik verder hierna in dit boek aan de orde stel, is vooral ingegeven door wat Kahneman beschreven heeft in 'Ons feilbare denken'. De in zijn boek beschreven experimenten en situaties heb ik met behoud van de strekking met eigen woorden in alledaagse omgangstaal weergegeven.